

Lagutskottets betänkande

1979/80:7

med anledning av motion om tillsyn av medel tillhörande barn som omhändertagits för samhällsvård

Ärendet

I betänkandet behandlas motionen 1978/79:2103 av Margareta Andrén (fp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en översyn av reglerna om tillsynen av de medel som tillhör barn som omhändertagits för samhällsvård.

Yttrande över motionen har inhämtats från socialstyrelsen. På begäran av utskottet har yttranden därjämte avgivits av sociala centralnämnden i Uppsala kommun, Sveriges advokatsamfund och Föreningen Sveriges överförmyndare.

Motionsmotivering

I motionen erinras inledningsvis om att föräldrar i regel är förmyndare för sina underåriga barn. Föräldrarna är enligt motionären i allmänhet redovisningsskyldiga till överförmyndaren endast när barnets tillgångar överstiger två basbelopp, f. n. ca 26 000 kr. När särskild förmyndare för barnet förordnas registreras förmynderskapet hos tingsrätten och förmyndaren blir redovisningsskyldig till överförmyndaren oavsett storleken av barnets tillgångar. Motionären framhåller att en förälder vars barn är omhändertaget för samhällsvård således utan kontroll kan disponera barnets medel, t. ex. bankmedel eller inkomster i form av pension, vilket kan medföra att medlen inte kommer barnet till godo. Detta förhållande betecknas i motionen som olyckligt. Motionären anser därför att även dessa förmynderskap bör ställas under överförmyndarkontroll. Erfarenheten visar enligt motionären att barn senare som vuxna kan komma att ställa återbetalningskrav på en förälder för tillgångar och pension som förbrukats av föräldern under den tid barnet vistats i fosterhem, vilket kan ha varit i många år.

Gällande ordning

Allmänt om vårdnad och förmynderskap

I föräldrabalken (FB) finns bestämmelser angående den rättsliga vårdnaden om barn och om förmynderskap. Förmynderskapet för barn skiljs begreppsmässigt från vårdnaden om barn även om de båda funktionerna i princip kopplats samman.

Den rättsliga *vårdnaden* innefattar befogenhet och plikt för vårdnadshavaren att i den omfattning lagen anger svara för tillsyn och fostran av barnet, att ha omsorg i övrigt om barnet samt att företräda barnet i personliga angelägenheter. Enligt 6 kap. 6 § FB står barn från födelsen under vårdnad av bägge föräldrarna om dessa är gifta med varandra och i annat fall av modern ensam. Gifter sig föräldrarna efter barnets födelse står barnet under bägges vårdnad från tidpunkten för giftermålet. I 6 kap. 7–10 §§ FB finns bestämmelser som ger domstol möjlighet att förordna om vårdnaden på annat sätt än som följer av regeln i 6 §. Domstolen kan bl. a., om det med hänsyn till barnets bästa är uppenbart att ingen av föräldrarna bör ha vårdnaden, anförtro vårdnaden åt en särskilt förordnad förmyndare. Frågor om den rättsliga vårdnaden om barn kan vidare komma under domstols prövning i samband med mål om äktenskapsskillnad.

Inget hindrar att den faktiska vården av barnet utövas av annan person än den som har den rättsliga vårdnaden. Vårdnadshavaren kan t. ex. överlämna den faktiska vården till fosterföräldrar utan att det härigenom sker någon ändring i hans eller hennes rättsliga vårdnad om barnet. FB:s regler om vårdnaden om barn kompletteras vidare av barnavårdslagens (1960:97) bestämmelser, som bl. a. ger barnavårdsnämnden möjligheter att skilja den som har den rättsliga vårdnaden om barnet från den faktiska vården. Om förebyggande åtgärder bedömts som gagnlösa eller om sådana åtgärder vidtagits utan att ge resultat skall sålunda den unge omhändertagas för samhällsvård (29 §). Sådant omhändertagande kan bli aktuellt även i vissa andra, i lagen angivna fall (31 §). Den omhändertagne skall överlämnas till enskilt hem eller placeras i lämplig anstalt. Placering i ungdomsvårdsskola kan också komma i fråga. Den som omhändertagits för samhällsvård skall på samhällets bekostnad erhålla god vård och fostran samt den utbildning som hans personliga förutsättningar och övriga omständigheter påkallar. Under den tid som samhällsvården pågår befrias sålunda föräldrarna från de löpande kostnader som normalt är förkippade med vård och fostran av ett barn. Kommunen har dock rätt att söm ersättning för vårdkostnaden uppbära underhållsbidrag eller annan periodiskt utgående förmån som tillkommer den underårige och belöper på vårdtiden. Ersättning kan vidare uttas ur egendom som tillhör den underårige vid omhändertagandet eller tillfaller honom medan han är omhändertagen. Är den omhändertagne under 16 år är föräldrarna ersättningsskyldiga (72 §). Ersättningen är maximerad till 5 000 kr. per år. Från detta belopp skall räknas av allmänt barnbidrag, bidragsförskott, barnpension och barn tillägg till pension i den mån förmånen betalats ut till annan än vårdnadshavaren. Sistnämnda bestämmelser återfinns i kungörelsen (1973:764) om högsta ersättningsbelopp enligt 72 § barnavårdslagen.

Samhällsvården skall upphöra så snart ändamålet med vården får anses uppnått (42 §).

Reglerna i FB om *förmynderskap* har i stor utsträckning erhållit ny lydelse

fr. o. m. den 1 januari 1977 (prop. 1974:142, LU 1974:38, rskr 1974:404).

Med förmynderskap avses förvaltningen av en omyndigs egendom samt befogenheten att företräda den omyndige i ekonomiska angelägenheter. Enligt 11 kap. 1 § FB är föräldrar som gemensamt har vårdnaden om barnet förmyndare för barnet. Står barnet under vårdnad av endast den ene av sina föräldrar är denne ensam förmyndare. Undantagsvis kan dock vårdnaden och förmynderskapet utövas av skilda personer. Finns ej förmyndare för barnet skall domstol förordna förmyndare. Förmyndare kan entledigas om han gör sig skyldig till missbruk eller försummelse vid utövande av sin befattning eller om han kommer på ekonomiskt obestånd eller om han av annan anledning inte längre är lämplig att vara förmyndare.

Inskrivning av förmynderskap m. m.

Förmynderskap står under tillsyn av överförmyndaren och rätten. En förutsättning för att kontroll skall kunna utövas är givetvis att förmynderskapet kommer till kontrollmyndighetens kännedom. Detta möjliggörs i första hand genom att förmynderskapet skrivs in vid tingsrätten. Före 1974 års ändringar i FB gällde härvidlag att förmynderskap skulle registreras hos rätten när barnets fader eller moder avled eller om dessförinnan egendom som skulle stå under förmyndarens förvaltning på annat sätt än genom lån tillföll den underårige eller om någon rättens åtgärd vidtogs i fråga som rörde förmynderskapet. Enligt 12 kap. 1 § FB i dess nuvarande lydelse skall inskrivning av förmynderskap ske om (1) särskild förmyndare förordnas för den underårige eller (2) han på annat sätt än genom upptagande av lån erhåller egendom som skall stå under förmyndarens förvaltning och som till sitt värde överstiger ett belopp motsvarande två gånger basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller (3) rätten av annan särskild anledning finner att förmynderskapet bör skrivas in. Regeln under (2) skall tolkas så, att inskrivning skall ske inte bara när den underårige vid ett och samma tillfälle förvärvar egendom till det angivna värdet utan också när den underårige erhåller egendom som tillsammans med tidigare förvärvad och alltjämt innehavd egendom överstiger beloppsgränsen. Regeln under (3) avser t. ex. fall när den underårige blir ägare till fast egendom eller när, vid den ena förälderns död, den ekonomiska ställningen i dödsboet inte klart kan överblickas.

Under riksdagsbehandlingen av 1974 års proposition framställdes ett motionsyrkande om att beloppsgränsen under (2) skulle sättas vid *ett* basbelopp. Motionen avstyrktes av lagutskottet. Utskottet anförde i sitt av riksdagen godkända betänkande LU 1974:38 (s. 54) bl. a. att man genom att ta en beloppsgräns som utgångspunkt för inskrivning av förmynderskap kunde tillgodose kravet på att sådana förmynderskap, där förmyndaren förvaltade endast obetydliga medel för den underåriges räkning, undantogs från samhällskontroll. Utskottet framhöll vidare att det självfallet kunde

råda olika uppfattningar om hur beloppsgränsen skulle bestämmas. Enligt utskottets mening var man här tvungen att göra en skälighetsbedömning mellan å ena sidan önskemålet om en koncentration av kontrollen till större förmögenheter och å andra sidan behovet av att skydda även mindre tillgångar hos den underårige. På närmare, i betänkandet angivna grunder fann utskottet förslaget om en gräns vid två gånger basbeloppet vara väl avvägt.

Är ett förmynderskap inskrivet skall förmyndaren förvalta och redovisa sitt förmynderskap i enlighet med bestämmelserna i 15–17 kap. FB.

Vare sig förmynderskapet är inskrivet eller ej gäller enligt 15 kap. 9 § FB att omyndigs medel, som inestår hos bank eller kvarstår hos försäkringsbolag, inte får tas ut utan överförmyndarens tillstånd såvida det inte är fråga om ränta, som inestått kortare tid än ett år, eller också om särskilt förbehåll för rätt till uttag gjorts enligt 15 kap. 6 § FB. Vidare skall förmyndaren anmäla till överförmyndaren när egendom tillfaller underårig (16 kap. 2 § FB). Sådan anmälan skall göras inom en månad från förvärvet. Underlåter förmyndaren att fullgöra denna skyldighet drabbas han inte av någon påföljd för sin underlåtenhet. Möjlighet till kontroll från myndigheternas sida att anmälningskyldigheten fullgörs föreligger endast då underårig erhållit tillgångar genom arv. I sådana fall skall en kopia av bouppteckningen tillställas överförmyndaren. Föredragande statsrådet anförde i samband med 1974 års lagstiftning att han likväl ansåg att anmälningskyldigheten borde behållas (prop. 1974:142 s. 131). Frågan berördes inte närmare under riksdagens behandling av ärendet.

Remissyttranden

Socialstyrelsen tillstyrker motionsförslaget. Styrelsen delar motionärens uppfattning att det är olyckligt om medel som är avsedda för ett barn inte kommer barnet till godo. Farhågor om att medel undandras barnen uttalas enligt styrelsen ofta av socialtjänstemän i samband med rådfrågning angående ersättningsbestämmelserna i 72 § barnavårdslagen (se föregående avsnitt). Styrelsen påpekar att eftersom maximibeloppet – 5 000 kr. – varit oförändrat sedan den 1 januari 1974 medan värdet av de i 1973 års kungörelse nämnda sociala förmånerna har stigit har utrymmet för ersättning från enskilda blivit allt mindre. Sedan barnbidraget (f. n. 2 500 kr.) frånräknats återstår i dag högst 2 500 kr. Erhåller barnet pension efter en avliden förälder har kommunen rätt att uppbära folkpensionsdelen medan ATP-pensionen utbetalas till förmyndaren/vårdnadshavaren. Det är således enligt styrelsen vanligt att denne inte bara slipper att själv bidra till barnets underhåll utan också fortlöpande uppbär medel som tillkommer barnet.

Sveriges advokatsamfund avstyrker motionen. Samfundet anför bl. a. att det visst föreligger en risk för att den omyndiges tillgångar kan komma att användas för andra ändamål än den underåriges vård och fostran om

förmyndaren underlåtit att fullgöra sin anmälningsskyldighet. Att risken härför skulle vara större i fråga om underåriga, som omhändertagits för samhällsvård, kan dock icke med fog hävdas, anser samfundet. Även för barn som omhändertagits för samhällsvård kan föräldrarna ha vissa kostnader, som de är berättigade att täcka med barnets egna medel. Exempel härpå utgör kostnader i samband med utövandet av umgängesrätt med barnet. En ökad möjlighet att utöva tillsyn över medel vilka tillhör underåriga som omhändertagits för samhällsvård eller som dömts frihetsberövande påföljd synes enligt samfundet endast kunna åvägabringas genom att inskrivning av det legala förmynderskapet sker i sådana fall. Bestämmelsen i 12 kap. 1 § FB skulle enligt samfundet inte behöva ändras härför. En anmälningsskyldighet för social centralnämnd, som fattat beslut om omhändertagande för samhällsvård, och för domstol, som beslutat om frihetsberövande påföljd, skulle vara tillräcklig, hävdar samfundet. Det skulle därefter ankomma på förmynderskapsdomstolen att avgöra huruvida inskrivning jämlikt 12 kap. 1 § 3 p. FB borde ske. Att införa en sådan generell anmälningsskyldighet synes emellertid enligt samfundets mening vara en alltför ingripande åtgärd. Den skulle dessutom i de allra flesta fall framstå som helt meningslös, eftersom endast en mycket liten andel av de berörda underåriga eller deras föräldrar torde ha några tillgångar. I yttrandet framhålls vidare att de tillgångar som kan finnas ofta torde användas för att betala skadestånd som den underårige kan ha förpliktats att utge. Även om det förekommit, att underårige som varit omhändertagen för samhällsvård nödgats konstatera, sedan han blivit myndig, att hans tillgångar förbrukats av föräldrarna för obehöriga ändamål, torde enligt samfundets mening detta vara så sällsynt, att skäl för särskild lagstiftning i angivet hänseende inte föreligger. Avslutningsvis påpekas i yttrandet att vanliga preskriptionsregler gäller i fråga om rätt för den som omhändertagits för samhällsvård att avkräva föräldrarna redovisning.

Inte heller *Föreningen Sveriges överförmyndare* anser sig vilja tillstyrka motionsförslaget. Det är enligt föreningen visserligen inte ovanligt att överförmyndare informeras av underåriga, fosterföräldrar eller anhöriga om att den del av pensionsmedlen, som återstår sedan kommunen tillgodogjort sig ersättning för vårdkostnad, utbetalats till förmyndaren, trots att den verkliga vårdsnaden utövas av fosterföräldrar. Överförmyndarna får också upplysningar om att medel tas ut från bankräkning, tillhörande underårige utan att de uttagna medlen kommit barnet till godo. I dessa sammanhang brukar alltid önskemålet att överförmyndaren skall ålägga föräldern redovisningsskyldighet för de uttagna medlen, även om förmynderskapet inte finns inskrivet. Motionären torde enligt föreningen därmed kunna anses ha stöd för sin begäran om tillsyn av medel som tillhör omhändertagna barn. Det är enligt föreningens mening dock knappast möjligt, att införa överförmyndarkontroll utan att stora problem uppstår. Eftersom barnavårdsnämnd/social centralnämnd inte alltid äger vetskap om vilka omhän-

dertagna barn som äger tillgångar, måste, om förslaget genomförs, alla beslut om omhändertagande rapporteras till antingen tingsrätten eller överförmyndaren. För att effektiv kontroll skall kunna utföras är det också nödvändigt att överförmyndaren fortlöpande informeras om förändringar. Det betyder att alla beslut om omhändertagande, villkorligt upphörande, återupptagande av vård samt slutligt upphörande skall rapporteras. Detta medför en stor arbetsbelastning för överförmyndarna. Det torde enligt föreningen även från sekretessynpunkt kunna ifrågasättas om en sådan rapportering är möjlig. Föreningen anser att tungt vägande skäl talar mot inskrivning av förmynderskap för omhändertagna barn, vars tillgångar understiger två basbelopp, även om sådan inskrivning skulle vara möjlig redan enligt 12 kap. 1 § FB i dess nuvarande lydelse. I stället för en ökad överförmyndarkontroll synes det föreningen mera motiverat att en ändring görs i kungörelsen (1962:393) om rätt i vissa fall för kommun eller annan att uppbära folkpension. Ändringens innebörd skulle vara att ersättning för vårdkostnader avseende omhändertaget barn även skulle kunna uttagas av den barnpension som utgår från tilläggs pension enligt 14 kap. lagen om allmän försäkring.

Förslag om en ny social vårdlagstiftning

Folkpartiregeringen har föreslagit en genomgripande revision av den sociala vårdlagstiftningen. Förslaget, som återfinns i propositionen 1979/80:1 Om socialtjänsten, innebär att nuvarande barnavårdslag, nykterhetsvårdslag, socialhjälpslag och barnomsorgslag ersätts med en ny socialtjänstlag, som skall vara gemensam för hela vårdområdet. Socialtjänstlagen är en ramlag, som kompletteras bl. a. av en lag med särskilda bestämmelser om vård av unga.

Enligt 34 § förslaget till lag om socialtjänstlag gäller som huvudregel att stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär som socialnämnden har beslutat om inte medför kostnadsansvar för den enskilde vårdtagaren. Från huvudregeln görs det undantaget att förälder är skyldig att i skäligen utsträckning delta i kommunens kostnader för vård som genom socialnämndens försorg bereds underårig i annat hem än det egna. Föräldrarnas kostnadsansvar bör dock inte vara obegränsat, enligt vad dåvarande chefen för socialdepartementet uttalar i propositionen (s. 547). Avsikten är att regeringen liksom nu skall fastställa ett visst högsta årligt belopp. Principerna för ersättningsskyldighet bör enligt departementschefen (s. 369) knyta an till reglerna om underhållsskyldighet i FB, dvs. vara beroende av barnets behov av föräldrarnas samlade förmåga. Dock skall barnets egna tillgångar inte få tas i anspråk i den mån de inte utgörs av underhållsbidrag från föräldrarna. Den övre beloppsgränsen utformas förslagsvis så att ersättningsbeloppet sammanfaller med normer för bidragsförskott enligt bidragsförskottslagen (s. 370).

Förstärkning av barns rättsliga ställning

Utredningen (Ju 1977:08) om barnens rätt har tillkallats för att utreda frågan om barns rättsliga ställning. Enligt sina direktiv skall utredningens uppgift vara att undersöka i vilka fall och på vilka sätt barns intressen och behov bör tillgodoses bättre än f. n. genom föreskrifter som – huvudsakligen inom ramen för lagstiftningen i övrigt – särskilt tar sikte på barnens rätt. Särskild uppmärksamhet bör ägnas reglerna om vårdnad och umgängesrätt samt överflyttning av barn. Utredningen bör emellertid i första hand själv kartlägga problemområdet och ange i vilka ämnen lagändringar bör komma i fråga.

Utredningen har hittills avgivit två betänkanden, varav betänkandet (SOU 1978:10) Barnets rätt 1. Om förbud mot aga, har lett till lagstiftning (prop. 1978/79:67, LU 1978/79:11, rskr 1978/79:190). Nyligen framlade utredningen betänkandet (SOU 1979:63) Barnets rätt 2. Om föräldraansvar m. m.

Skrivelser från överförmyndaren i Uppsala till justitiedepartementet

I en skrivelse den 15 december 1976 till justitieministern, sedermera kompletterad av en skrivelse den 29 oktober 1977 till justitiedepartementet, har överförmyndaren i Uppsala föreslagit ändringar i förmynderskapslagstiftningen i vissa hänseenden. I 1976 års skrivelse föreslås att bestämmelserna i 15 kap. FB ändras på det sätt att förmyndare, i de fall förmynderskap inte är inskrivet och inte skall inskrivas, får rätt att utan tillstånd av överförmyndare dels uttaga omyndigs medel som inestår på bank med förmyndarspär eller kvarstår hos försäkringsbolag, dels överlåta eller pantsätta omyndigs värdehandlingar, medan de är nedsatta. Vidare föreslås att de sociala myndigheterna skall åläggas att till överförmyndaren rapportera fall då underåriga omhändertas för samhällsvård och en av föräldrarna är död eller senare avlider, detta bl. a. för att överförmyndaren skall upptäcka fall när ATP-delen av barnpension utbetalas till den kvarvarande föräldern/förmyndaren.

Skrivelsen 1976 har remissbehandlats. De genom skrivelserna aktualiserade frågorna övervägs f. n. inom justitie- och socialdepartementen.

Tidigare riksdagsbehandling

Riksdagen behandlade vid riksmötet 1977/78 en vid det föregående riksmötet väckt motion (1976/77:654), vari yrkades att principerna för vårdnadsansvar för barn skulle utredas och förändras enligt i motionen angivna riktlinjer. Motionärerna föreslog bl. a. att den rättsliga vårdnaden om ett barn alltid skulle vara anförtrodd den som hade den faktiska vården och vidare att man borde pröva att i större utsträckning tillsätta medförmyndare i sådana fall när föräldrarna helt bortkopplas från det rättsliga ansvaret för vården.

Lagutskottet anförde i sitt av riksdagen godkända betänkande LU 1977/78:6 (s. 13) att utskottet visserligen hade förståelse för syftet med motionen men att motionärernas förslag till konkreta åtgärder inte borde närmare övervägas av riksdagen. Utskottet erinrade om innehållet i direktiven till utredningen om barnens rätt och förutsatte att de aktuella frågorna skulle komma att övervägas av utredningen. Någon åtgärd från riksdagens sida befanns därför inte påkallad.

De i beslutet deltagande socialdemokratiska ledamöterna reserverade sig till förmån för ett yrkande om att motionen jämte utskottets betänkande i ärendet skulle överlämnas till utredningen om barnens rätt.

Utskottet

I betänkandet behandlar utskottet en motion, vari tas upp frågor om tillsynen av medel som tillhör barn som omhändertagits för samhällsvård.

Den rättsliga vårdnaden om barn innefattar befogenhet och plikt för vårdnadshavaren att i den omfattning lagen anger svara för tillsyn och fostran av barnet samt att företräda barnet i personliga angelägenheter. Föräldrarna är i regel vårdnadshavare för sitt barn. Domstol kan dock skilja föräldrarna från vårdnaden, bl. a. om det med hänsyn till barnets bästa är uppenbart att ingen av föräldrarna bör ha vårdnaden. Vårdnaden anförtros då åt en särskilt förordnad förmyndare.

Barnavårdsnämnden har möjlighet att skilja den som har den rättsliga vårdnaden om barnet från den faktiska vården av barnet. Detta sker genom att den underårige omhändertas för samhällsvård och placeras i annat enskilt hem, i lämplig anstalt eller i ungdomsvårdsskola. Bestämmelser härom återfinns i barnavårdslagen (1960:97). Under den tid barnet är omhändertaget för samhällsvård står samhället, dvs. kommunen, för kostnaderna för barnets vård och utbildning. Kommunen har dock rätt att som ersättning härför uppbära underhållsbidrag eller annan periodiskt utgående förmån som tillkommer barnet under vårdtiden. Vidare kan ersättning uttas ur egendom som tillhör barnet. Om barnet är under 16 år är föräldrarna ersättningskyldiga. Ersättningen är i samtliga fall begränsad till 5 000 kr. per år. Från detta belopp skall avräknas allmänt barnbidrag, bidragsförskott, barnpension och barntillägg till pension om förmånen utbetalats till annan än vårdnadshavaren. Beträffande pensionsförmånerna gäller att kommunen har rätt att uppbära folkpensionsdelen, varemot ATP-delen alltid utbetalas till vårdnadshavaren.

Vårdnad skiljs begreppsmässigt från förmynderskap. Med det senare avses förvaltningen av omyndigs egendom samt befogenheten att företräda den omyndige i ekonomiska angelägenheter. Normalt är föräldrarna även förmyndare för sina barn. Förmynderskap står under tillsyn av överförmyndaren och rätten. Kontrollfunktionen möjliggörs i första hand genom att förmynderskapet skrivs in vid rätten. Inskrivning skall ske i vissa i FB angivna

fall, nämligen när särskild förmyndare förordnas, när den omyndige erhåller egendom som till sitt värde överstiger dubbla basbeloppet eller när rätten av annan anledning finner att förmynderskapet skall skrivas in. Vare sig förmynderskapet är inskrivet eller ej gäller att förmyndaren i regel inte får disponera över den omyndiges bank- och försäkringsmedel utan tillstånd av överförmyndaren. Vidare skall förmyndaren till överförmyndaren anmäla när egendom, som skall förvaltas av förmyndaren, tillfaller den omyndige.

I motionen yrkas att reglerna om tillsynen av de medel som tillhör barn som omhändertagits för samhällsvård skall ses över. Motionären framhåller att det förekommer att föräldrar till ett sådant barn disponerar barnets medel – t. ex. bank- och pensionsmedel – på sådant sätt att de inte kommer barnet till godo, vilket är möjligt i den mån förmynderskapet inte är inskrivet och därmed, i praktiken, undandraget övermyndarens tillsyn. Motionären betecknar detta förhållande som olyckligt och anser att även dessa förmynderskap bör ställas under överförmyndarkontroll.

Det är enligt utskottets mening uppenbart att de regler i FB som uppställts till skydd för barnets egendom inte alltid kan förhindra att medel som är avsedda för ett barn inte kommer barnet till godo. Exempel på detta ges såväl i motionen som i några av de remissyttranden som avgivits till utskottet med anledning av motionen. Att medel på detta vis undandras barnen är otillfredsställande enligt utskottets uppfattning. Detta gäller självfallet inte endast i sådana fall där den omyndige omhändertagits för samhällsvård utan även i andra fall. Enligt utskottets mening bör de frågor som nu aktualiserats bli föremål för närmare överväganden.

Utredningen (Ju 1977:08) om barnens rätt har, som framgått av den tidigare redogörelsen, tillkallats för att utreda frågan om barns rättsliga ställning. Utredningen har stor frihet att själv kartlägga problemområdet och ange i vilka ärenden lagändringar bör komma i fråga. Utskottet har inhämtat att utredningen avser att närmast behandla frågor om adoption och fosterbarn. Enligt utskottets mening är det lämpligt att utredningen även tar upp de nu aktuella frågorna. Motionen jämte utskottets betänkande bör därför överlämnas till utredningen om barnens rätt.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av motionen 1978/79:2103 hos regeringen begär att motionen jämte utskottets betänkande överlämnas till utredningen (Ju 1977:08) om barnens rätt för att tas i beaktande under utredningsarbetet.

Stockholm den 4 december 1979

På lagutskottets vägnar
LENNART ANDERSSON

Närvarande: Lennart Andersson (s), Bernt Ekinge (fp), Ivan Svanström (c)*, Stig Olsson (s), Elvy Nilsson (s), Joakim Ollén (m), Arne Andersson i Gamleby (s), Ingemar Konradsson (s), Olle Aulin (m)*, Owe Andréasson (s), Marianne Karlsson (c), Bengt Silfverstrand (s), Margot Håkansson (fp), Margareta Gard (m) och Stina Andersson (c).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.